

Tom I.

1. VII. 1931.

Nr. 12.

FRAGMENTA FAUNISTICA
MUSEI ZOOLOGICI POLONICI

Szymon Tenenbaum.

Nowe dla Polski gatunki i odmiany chrząszczy, oraz
nowe stanowiska gatunków dawniej podawanych. V.

WARSZAWA
NAKŁADEM PAŃSTWOWEGO MUZEUM ZOOLOGICZNEGO
1931

KOMITET REDAKCYJNY:

Dr. W. Roszkowski, dyrektor Muzeum, redaktor.

Dr. T. Jaczewski, kustosz Muzeum.

Dr. T. Wolski, kustosz Muzeum.

Za treść naukową artykułów odpowiedzialni są autorowie.

Adres Redakcji: Państwowe Muzeum Zoologiczne.
Warszawa, Krakowskie-Przedmieście 26—28.

Druk. i Lit. „JAN COTTY” w Warszawie, Kapucyńska 7.

Szymon TENENBAUM.

**Nowe dla Polski gatunki i odmiany chrząszczy, oraz nowe stanowiska gatunków dawniej podawanych. V¹⁾.
Neue für Polen Coleopteren-Arten und Varietäten, nebst neuen Fundorten früher bekannten Arten. V¹⁾.**

Carabidae.

Notiophilus germinyi Fauv. (*hypocrita* Putz.). Łomnicki²⁾ notuje go tylko z Tatr; wymieniał go później³⁾ z okolic Warszawy i z Wilna, Trella (Polsk. Pismo Entom.) podał go z Przemyśla, znany również z Polesia, Ciechocinka, Czarnohory, zbierałem go również w Pieninach (Krempachy, 22 VII 1915) i na Podolu (Dźwiniacz, 12 VIII 1930).

*⁴⁾ *Dyschirius neresheimeri* Wagn. Pow. radzymiński (Urle, 6 VIII 1910), okolice Warszawy.

D. lucidus Putz. Podany z Cieszyna i z Raciborza (Wanka). Mam go z okolic Warszawy (Saska Kępa, 26 IV 1916), z Za-

¹⁾ Polskie Pismo Entomologiczne, Lwów. I: T. III, zes. 4, 1924 (1925); II: T. IV, zes. 2, 1925; III: T. V, zes. 1—2, 1926; IV: T. VII, zes. 1—4, 1928 (1929).

²⁾ Łomnicki M. Wykaz chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem Polskich. „Kosmos“, T. 38, zes. 1—3, Lwów, 1913.

³⁾ Tenenbaum Szymon. Przybytki do fauny chrząszczów Polski od roku 1913. „Rozprawy i Wiadomości z Muzeum im. Dzieduszyckich“. T. VII-VIII, 1921/22, Lwów, 1923.

⁴⁾ Gwiazdka (*) oznacza nowy dla Polski gatunek lub odmianę.

mojszczyzny w Lubelskiem (Księżpol, 24 VII 1911) i z Podola (Zaleszczyki, 10 i 19 VIII 1930).

Dyschirius impunctipennis Daws. Podany z Pomorza i z Prus. Łomnicki w swym katalogu¹⁾ nie wymienia go. Przybywa Modlin (20 V 1923) i okolice Warszawy (Świder, Saska Kępa).

Bembidion punctulatum a. lutzi Rtt. Wilno (Łomnicki); podał go poprzednio z Krakowa i z Krynicy, znany również z Broku nad Bugiem (Weissberg), z Przemyśla (Trella), z Bochni. Zbierałem go prócz tego w Pieninach (Krościenko n/D., 15 VIII 1924, Czorsztyn, 16 VIII 1928) oraz na Podolu (Zaleszczyki, 25 VII 1930).

**B. varium a. nebulosum* Steph. Jeden okaz mam z Ojcowa.

[*B. brunnicorne* Dej. podałem z Tatr przez pomyłkę. Należy go skreślić z fauny Polski].

B. ruficolle Gyll. Hal. occ. (Łomnicki). Później podałem Warszawę; Płock (Weissberg), Prusy (Netolitzky i Vogel), Przemyśl (Trella), Wielkopolska (Szulczewski). Dodaję Urle (pow. radzywiński), gdzie jest bardzo liczny nad Liwcem.

B. obliquum Strm. Mas., Sil. (Łomnicki). Prusy (Netolitzky i Vogel), Przemyśl (Trella); Zamojszczyzna w Lubelskiem (Zwierzyniec), Pieniny (Czorsztyn i Krościenko), puszca Białowieska — brzeg Narewki.

**B. milleri* ssp. *carpathicum* Mill. Jeden okaz na plaży w Zaleszczykach 21 VII 1930.

B. doderoi Gnglb. Podałem go z Czorsztyna, Wanka z Cieszyzna; dodaję Ryto (6 VII 1929, po wylewie Popradu w nąpływkach).

B. lunulatum Fourcr. Sil. (Łomnicki). Żezawa (Podole, pow. Zaleszczyki) 5 i 7 VIII 1930.

**Trechus limacodes* Dej. Notowany z Alp wschodnich. Jeden okaz znalazłem w Pieninach na Łupisku 29 VII 1925. Sprawdzony przez prof. Łuczniaka w Stawropolu i przez inż. Jedličkę w Pradze.

Tachys micros Fisch. Podałem go z Zamojszczyzny; znany u nas z Bolechowa i z Tatr. Bardzo liczny w Pieninach podczas

¹⁾ Łomnicki M., l. c

wylewów Dunajca i w Ryrze podczas wylewu Popradu, znalazłem go również nad Dniestrem w Zaleszczykach.

Chlaenius costulatus Motsch. Pos., Pom. (Łomnicki); notowany z Podola, z Przemyśla, znam go z okolic Warszawy, mam również okaz z Dęblińa znaleziony 8 VII 1925 w napływkach Wieprza przez d-ra Ciszkiewicza.

Harpalus (Ophonus) rupicola Strm. Śląsk (Łomnicki); notowany również z Podola i z Przemyśla (Trella). Znalazłem go w Pieninach: Dursztyn 23 VII 1925.

H. progrediens Schaub. Podany już z okolic Warszawy (Siemaszko J. i W.), gdzie go zbierał inż. J. Makólski; znalazłem go na Podolu: Czerwonogród 16 VIII 1930.

H. rufitarsis Dft. Pol. med. (Łomnicki). Zbierałem go w okolicach Warszawy, w Krakowie, w Zamojszczyźnie w Lubelskiem, w górach Świętokrzyskich (Jeleniów).

H. vernalis Dft. Wyróżniony od *H. picipennis* Dft. przez Makólskiego. Moje okazy pochodzą z okolic Warszawy, z Puław i z Przegorzał pod Krakowem. Z poza granic Polski mam okaz z Kiszyniowa.

Amara brunnea Gyll. Mazowsze (Łomnicki). Podałem go z Zamojszczyzny, Szulczewski z Brudzynia w Wielkopolsce. Zbierałem go również w Leśniewie (Ciechanowskie), w Tleńiu na Pomorzu i w Białowieży.

Pterostichus striatopunctatus Dft. Sil., Bor. (Łomnicki). później podałem go z okolic Warszawy; dodaję Podole, gdzie zebrał kilkanaście okazów w VIII 1930 r., w Dobrowlanach obok Zaleszczyk, w zaroślach wiklinowych nad Dniestrem.

Olisthopus sturmi Dft. Lwów (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Znalazłem kilka okazów w Pieninach: Dursztyn 23 VII 1925.

**Lebia humeralis* Dej. Jakobson w swem dziele „Żuki Rossii i Zapadnoj Jewropy“ notuje Podole, prawdopodobnie rosyjskie. W polskiej literaturze fizjograficznej nie znalazłem tego gatunku. Jeden okaz schwytałem czerpakiem w Zaleszczykach, 24 VII 1930.

**Cymindis variolosa* F. Jakobson (l. c.) podaje go z Podola rosyjskiego. Wraz z inż. Makólskim zebraliśmy prawie 100 okazów w Zaleszczykach (pojedyncze okazy) i między

Pieczarną a Żeżawą na suchem zboczach jaru Dniestru pod kamieniami, w VII i VIII 1930.

Dytiscidae.

- Coelambus polonicus* Aubé. Łomnicki notuje tylko Warszawę. Kilkanaście okazów zebrałem 9 VII 1922 w odlewiskach Liwca w Urlach (pow. radzyński).
- Agabus undulatus* a. *interruptus* Schil. Śląsk (Łomnicki). Napewno wszędzie wraz z formą typową. Mam okazy z okolic Warszawy i Krakowa.
- Platambus maculatus* a. *inornatus* Schil. Lwów (Kłapacz). Zbierałem go w Zamojszczyźnie (Aleksandrów, 21 VII 1910, w rzece Szum).

Hydrophilidae.

- Helophorus arvernicus* Muls. Sil., Bor. (Łomnicki), Karpaty zach. (Hildt). Mam okazy z Koźlina na Pomorzu i z Krościenka n/D.
- H. brevitarsis* Kuw. Nietylko Karpaty wschodnie (Łomnicki), ale i Tatry: hala Gąsienicowa — droga na Liljowe, 8 VII 1927; trzy okazy.
- **H. guttulus* Motsch. (*montenegrinus* Kuw.). Pieniny: Szlachtowa, 31 VII 1928 i Krościenko, 6 VIII 1928 w źródle. Po jednym okazy (d'Orchymont det.).
- Hydraena gracilis* v. *excisa* Kiesw. Śląsk (Łomnicki). Zamojszczyzna w Lubelskiem: Hamernia 16 VIII 1912.
- Limnoxenus oblongus* Hbst. Sil., Bor. (Łomnicki). Podałem go z Warszawy, prócz tego mam okazy z Kutna i z Sychli, gdzie go znalazł 23 V 1912.
- Anacaena limbata* a. *ochracea* Steph. i
- A. limbata* a. *nitida* Heer. są notowane przez Łomnickiego ze Śląska. Mam je z okolic Warszawy.
- Laccobius scutellaris* Motsch. Znany ze Śląska (Reitter i Gerhardt) i z Pomorza (Jakobson). Moje okazy: Bolechowice, 24 V 1914 i Krościenko n/D., 30 V 1925.

- **Laccobius scutellaris* a. *obscuratus* Rey. Dolina Orawska, 15 VII 1927; Pieniny: Krościenko, 23 VII 1928 i Szczawnica, 9 VIII 1927 — kilka okazów w gęsto zarośniętych roślinami wodnymi odlewiskach Dunajca.
- L. alternus* Motsch. Śląsk (Łomnicki), Karpaty (Hildt). Mam go również z Karpat (dolina potoku Pienińskiego, 22 V 1929 i z okolic Warszawy (Czarna Struga, 12 V 1930).
- Sphaeridium bipustulatum* a. *humerales* Westh. Śląsk (Łomnicki). Mam go tylko z okolic Warszawy, ale pewnie jest w całej Polsce.

Liodidae.

- Hydnoebius strigosus* Schmidt. Sil., Pom. (Łomnicki). Truskawiec, 24 VI 1922 — dwa okazy.
- H. multistriatus* Gyll. Mazowsze (Łomnicki). Marcule (ziemia Radomska) — jeden okaz.

Scydmaenidae.

- Cephennium problematicum* Tömösv. (*reitteri* Bris.). Łomnicki notuje go tylko z Karpat. Moje okazy pochodzą z Bolechowa (od R. Patkiewicza), z Urli i z Tłuszcz (pow. radzyński).

Ptiliidae.

- Acrotrichis montandoni* Allib. Śląsk (Łomnicki), okolice Warszawy, Pieniny.

Staphylinidae.

- Anthobium rectangulum* Fauv. Śląsk (Łomnicki). Najpospolitszy gatunek tego rodzaju w Tatrach i w Pieninach.
- **A. florale* v. *tenenbaumi* Bernh. Kilka okazów w Pieninach obok Zamku św. Kingi, 7 VI 1929.
- Omalius septentrionis* Thoms. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Jest i w okolicach Warszawy: Pyry, 17 IV 1926.
- **Geodromicus globulicollis* Mannh. Tatry: dolina Kościeliska,

- 14 VII 1927 i dolina Strążyska, 31 VII 1927 — po jednym okazie pod kamieniami nad potokami. Znany jest ze Śląska.
- Geodromicus plagiatus a. nigrita* Müll. Katalog Łomnickiego notuje Śląsk, Trella Przemyśl. Zbierałem go 12 VIII 1930 w Dźwiniaczu na Podolu, a poprzednio dość znaczną ilość okazów w Pieninach na brzegach Dunajca w VII i VIII 1925, 27 i 28 r. oraz w Rytrze, 8 VII 1929 w nąpływkach Popradu.
- Anthophagus abbreviatus a. fascifer* Rtt. Z Przemyśla podał go Trella. Dwa okazy znalazłem w Pieninach na Trzech Koronach, 5 VII 1928.
- Ancyrophorus longipennis* Fr m. Carp. cr., Sil. (Łomnicki). Jest i w Karpatach zachodnich. Krościenko n/D., 6 VIII 1925, Tatrzy — dolina Strążyska, 13 VII 1927; po kilka okazów.
- Trogophloeus hirticollis* Rey. Łomnicki notuje Śląsk, Trella Przemyśl. Zbierałem go 25 VII na brzegu Dniestru w Zaleszczykach, a poprzednio kilka okazów w VII 1924 i 1925 r. na brzegach Dunajca w Pieninach.
- **T. punctatellus* Er. Wołyń, zapewne rosyjski (Jakobson). Krościenko, 2 VIII 1924 — jeden okaz w nąpływkach Dunajca.
- T. subtilis* Er. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Jeden okaz w Krościenku wraz z poprzednim.
- Oxytelus rugosus a. pulcher* Grav. Fajfer podał go z Zamojszczyzny. Napewno występuje na całym terenie kraju wraz z formą typową. Moje okazy pochodzą z okolic Warszawy, z Zamojszczyzny, z puszczy Białowieskiej, Pienin, gór Świętokrzyskich i z Podola.
- O. fairmairei* Pand. Sil., Bor. (Łomnicki). Jeden okaz znalazłem w puszczy Białowieskiej obok Hajnówki, 7 VII 1930.
- Stenus silvester* Er. Prusy (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Wołyń (Hochhuth). Parokrotnie znalazłem go w Morysunku pod Warszawą.
- S. cautus* Er. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella), notowany również z Krakowa. Mam go z okolic Warszawy (Grodzisk Mazowiecki, 16 VI 1927), gdzie zebrał kilka okazów w gnijących resztkach roślinnych, i z Rytra (26 VII 1929).
- S. coarcticollis* Epp. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Mam go z Sikornika pod Krakowem.

- Stenus fuscicornis* Er. Znany z Przemyśla (Trella), z Cieszyna (Wanka) i z Zamojszczyzny. Zbierałem go kilkakrotnie w Warszawie i w jej okolicach, oraz w Pieninach.
- S. geniculatus* Grav. Sil., Bor (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Wołyń (Jakobson). Okolice Warszawy: Czarna Struga, 6 X 1927.
- S. kolbei* Gerh. Lith., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella); podałem go z okolic Krakowa, znam go również ze Śląska i z Kazimierza n/W. Krościenko n/D., 12 VII 1928 — kilka okazów.
- Paederus rubrothoracicus* Goeze (*ruficollis* Er., *sanguinicollis* Steph.). Pewnie ten gatunek miał na myśli Łomnicki, podając w swym katalogu obok *P. ruficollis* F. jako oddzielny gatunek *P. gemellus* Kr., więc dwa pokrewne gatunki. Wobec tego, że *P. gemellus* Kr. = *ruficollis* F., tym drugim gatunkiem (u Łomnickiego *ruficollis* F.) jest *P. rubrothoracicus* Goeze. Mam go z Pienin, Rytra, Rabki, Podola.
- Scopaeus minutus* Er. Łomnicki notuje Cieszyn i Prusy wschodnie, Hochhuth Wołyń i Podole. Kilkadziesiąt okazów znalazłem w VIII 1924 i 1925 r. w napływkach Dunajca w Pieninach, oraz na Podolu w Nagórzanach, 17 VIII 1930 i w Zaleszczykach 22 VIII 1930.
- S. gracilis* Sperk. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Zbierałem go w okolicach Warszawy, w Rytrze i w Pieninach.
- Lathrobium fulvipenne* a. *letzneri* Gerh. Łomnicki notuje tylko Śląsk. Parokrotnie zbierałem go w Warszawie i jej okolicach, w Rytrze, 8 VII 1929, w Krościenku n/D. w VII i VIII 1925 r., w Zaleszczykach w VIII 1930 kilka okazów.
- Cryptobium fracticorne* v. *brevipenne* Rey. Tatry (Mazur), Cieszyn (Wanka). W puszczy Kampinoskiej i w Czarnej Strudze (okolice Warszawy) miejscami dość liczny.
- Leptacinus batychrus* v. *linearis* Grav. Łomnicki notuje Śląsk i Wilno, podałem go później z Zamojszczyzny. Zbierałem go w okolicach Warszawy, ostatnio w Zaleszczykach w VIII 1930.
- Philonthus caeruleus* Boisd. (*bodemeyeri* Epp.). Tatry (Ma-

zur), Cieszyn (Wanka). Kilkakrotnie zbierałem go w Pieninach (Czorsztyn, Krościenko).

Philonthus concinnus a. *ochropus* Grav. Śląsk (Łomnicki). Zbierałem go w Zamojszczyźnie i w Pieninach.

Ph. sanguinolentus a. *aciculatus* Steph. (*contaminatus* Grav.). Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Znalazłem go w okolicach Warszawy.

Ph. albipes v. *alpinus* Epp. Sil., Bor. or. (Łomnicki). Parokrotnie w Czarnej Strudze (okolice Warszawy) na tym samym terenie co i *Bembidion nigricorne* Gyll., inny północny i górski gatunek.

Ph. lividipes Bdi (*rubripennis* Kiesw.). Podałem go z okolic Warszawy, Trella z Przemyśla, znany również ze Śląska. Znalazłem go w Krościenku, 11 VIII 1927, w napływkach Dunajca.

Ph. pennatus Sharp. Podałem go z okolic Warszawy i z Pienin, mam go również z Puław.

Quedius picipennis Payk. Mam go z okolic Warszawy, z Płocka i Pienin. Podany w katalogu Łomnickiego *Q. picipennis* Heer jest, jak notuje katalog Winklera, synonimem *Q. scribeae* Gn. glb.

Q. maurorufus Grav. Łomnicki notuje Mazowsze, Prusy i Litwę, podawany również ze Śląska i z Wołynia. Kilka okazów znalazłem w powiecie Zaleszczyckim na Podolu w Żezawie, 7 VIII 1930.

**Q. boops* v. *reitteri* Grid. Okolice Warszawy: Czarna Struga, Podkowa Leśna, Łomianki — razem kilkanaście okazów; Pieniny: przełęcz Kópka, 4 VIII 1928 — jeden okaz; Tatry: Kalatówki, 14 VII 1928 — jeden okaz.

Mycetoporus ambiguus Luze. Śląsk (Łomnicki). Jeden okaz mam z Pabjanic (ze zbioru d-ra Eichlera).

M. brucki Pand. Volh., Sil., Bor. (Łomnicki). Jeden okaz znalazłem w okolicach Warszawy (Dąbrówka, 26 V 1923).

Tachyporus tersus Er. Bor. or. (Łomnicki), Cieszyn (Wanka). Zbierałem go w okolicach Warszawy (Demba Wielkie) i w Krościenku n/D.

Oligota flavicornis Boisd. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl

(Trella). Kilka okazów zebrałem 18 VII 1930 w Zaleszczykach.

**Oligota punctulata* Heer. Jeden okaz na wrzosowisku, 4 VII 1927 w Czarnej Strudze (okolice Warszawy).

O. atomaria Er. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Znalazłem go w Grodzisku Mazowieckim, 2 XI 1928.

Gyrophæna pulchella Heer. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella); podałem go z Zamojszczyzny. Kilkanaście okazów, 12 VIII 1924, w dolinie potoku Pienińskiego i kilka, 27 IX 1930 w Pilawie (Chojnow) w okolicach Warszawy.

Placusa depressa Maerk. Podałem z Pienin. Zbierałem go w okolicach Warszawy (Czarna Struga, 20 IX 1925, dwa okazy pod korą dębu), w Rytrze, 14 VIII 1929 — dwa okazy pod korą świerku i w Białowieży, 26 IV 1921.

P. atrata Sahlb. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). W okolicach Warszawy kilkakrotnie; szczególnie liczny jest w Pyrach na wyciekającym soku brzoźowym. Parokrotnie w puszczy Białowieskiej, w Rytrze, w Pieninach.

Leptusa carpathica Wse. Nietylko w Karpatach wschodnich (Łomnicki), ale i w zachodnich. Jeden okaz znalazłem pod korą buku, 10 VIII 1928, obok zamku św. Kingi w Pieninach.

**Phymatura brevicollis* Kr. Wymieniony w katalogu Łomnickiego, ale z Litwy. Znajdowałem go kilkakrotnie w grzybach w Pieninach (Krasa, Zamek św. Kingi) i w puszczy Białowieskiej.

Bolitochara mulsanti Shp. Śląsk (Łomnicki). Jeden okaz znalazłem w Białowieży, 8 VII 1920.

Falagria splendens Kr. Podałem go z okolic Warszawy, kilka okazów znalazłem również w napływkach Dunajca w Krościenku, 6 VIII 1925.

**Tachyusa objecta* Muls. Jeden okaz w napływkach Dunajca w Krościenku, 13 VII 1929 (dr. Bernhauer det.).

Atheta delicatula Shp. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Po dwa okazy zebrałem w napływkach Dunajca w Krościenku, 2 VIII 1924 i 6 VIII 1925.

A. appulsa Scriba. Śląsk (Łomnicki). Trzy okazy w napływkach Dunajca w Krościenku, 2 VIII 1924.

- Atheta languida* Er. Sil., Bor. (Łomnicki), Wołyń, Podole (Hochhuth). Dwukrotnie w okolicach Warszawy: Miłosna, 15 VIII 1916 i Dąbrówka, 26 V 1923.
- A. luridipennis* Mannh. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy (Bielany, Morysinek, Czarna Struga), Pieniny, Wilno.
- A. gyllenhali* Thoms. Śląsk (Łomnicki). Jeden okaz znalazłem w Kazimierzu n/W., 16 V 1924.
- A. hygrotopora* Kr. Łomnicki notuje tylko Śląsk; Trella podał go z Przemyśla. Jest w Wysokich Tatrach (Republ. Čsl.). Znalazłem go parokrotnie w lipcu 1925, 28 i 29 r. w Pieninach, w Ryrze, 8 VII 1929 w napływkach Popradu i w Zaleszczykach, 10 VIII 1930.
- A. gemina* Er. Sil., Bor. (Łomnicki), Wołyń (Hochhuth). Okolice Warszawy (Dembe Wielkie, 16 IV 1916 i Czarna Struga, 18 IX 1920) oraz Krościenko, 6 VIII 1925 podczas wylewu Dunajca.
- A. complanata* Mannh. Sil., Bor. (Łomnicki). Okolice Warszawy: Dembe Wielkie, 7 VII 1928 i Dąbrówka, 26 V 1923.
- A. caesula* Er. Śląsk (Łomnicki). W katalogu Łomnickiego umieszczony w rodzaju *Sipalia*. Okolice Warszawy: Skolimów, 31 IX 1929 — jeden okaz, Bielany, 19 X 1929 — trzy okazy.
- A. flavipes* Thoms. Bor. (mare balt.) — notuje Łomnicki. Dwa okazy znalazłem w mrowisku *Formica rufa* w Białowieży, 15 XII 1921.
- A. angusticollis* Thoms. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Podał go z Zamojszczyzny, prócz tego parokrotnie zbierałem go w Pieninach (Czorsztyń, Czertezik, potok Wyr).
- A. mortuorum* Thoms. Sil., Bor. (Łomnicki). Jeden okaz w Grodzisku Mazowieckim, 2 XI 1928 w gnijących roślinach.
- A. spatula* Fauv. Beskid śląski (Łomnicki). Jeden okaz w Pieninach na Wysokich Skałkach, 18 VII 1924.
- A. indubia* Sharp. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy (Dembe Wielkie, 18 IV 1916) i Pieniny VII i VIII 1925 — kilka okazów podczas wylewów Dunajca.

- Atheta basicornis* Rey. Bor. or. (Łomnicki), Przemyśl (Trella).
Kilkakrotnie w okolicach Warszawy: Morysinek, 14 IV 1927
i 3 V 1929 pod korą topoli, Pyry, 21 IV 1930 pod korą brzozy,
Bielany, 17 V 1930.
- A. coriaria* Kr. Sil., Bor. (Łomnicki). Zbierałem go w Za-
mojszczyźnie (Ulów, 19 VII 1912), w okolicach Warszawy
(Dembe Wielkie, 20 IV 1916) i w Rytrze, 26 VII 1929.
- A. contristata* Kr. Śląsk (Łomnicki). Znalazłem go w Pie-
ninach (Sokolica, 15 VIII 1924), jest również w Tatrach.
- A. incognita* Sharp. Śląsk (Łomnicki). Jeden okaz znalaz-
łem w Zakopanem, 6 VI 1927.
- A. pertyi* Heer. Śląsk (Łomnicki). Znalazłem go w Zamoj-
szczyźnie: Ulów, 19 VII 1912.
- A. microptera* Thoms. Sil., Bor. or. (Łomnicki). Zbierałem
go dwukrotnie w Tatrach: hala Gąsienicowa, 7 VII 1927 i do-
lina Roztoki, 28 VII 1927.
- **A. episcopalis* Bernh. Krościenko, 13 VII 1929 — jeden okaz
w napływkach Dunajca (dr. Bernhauer det.).
- A. setigera* Sharp. Podana z Czarnohory (Polskie Pismo En-
tomol., Lwów, III, zes. 1—2, 1924, str. 58). Jeden okaz zna-
lałem w Tatrach pod szczytem Miedzianego, 27 VII 1927.
- A. arenicola* Thoms. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella).
Wielokrotnie w okolicach Warszawy: Bielany, Pyry, Podkowa
Leśna, Zalesie, Pilawa (Chojnów), IV, IX, X.
- Phloeopora angustiformis* B d i. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl
(Trella). Kilkakrotnie w okolicach Warszawy: Młociny, 28
V 1918, Morysinek, 3 V 1929 pod korą topoli, Pyry, 12 IV
1930 — kilkanaście okazów w mchu.
- Ph. teres* Grav. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Zbie-
rałem go w Pieninach (Jaworki, 31 VII 1928 pod korą świerku
i Zamek św. Kingi, 15 VIII 1928 w hubie) oraz w okolicach
Warszawy: Morysinek, 3 V 1929 — pod korą topoli i Nato-
lin, 13 IV 1930.
- Ilyobates propinquus* Aub. Śląsk (Łomnicki). Znalazłem go
w Zaleszczykach, 30 VIII 1930.
- Ocalea rivularis* Mill. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella).
Jeden okaz w Tatrach w dolinie Strążyskiej, 13 VII 1927.

- Apimela pallens* Rey. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Podczas wylewów Dunajca 2 VIII 1924 i 6 VIII 1925 po kilka okazów w Krościenku i w napływkach Popradu w Rytrze, 8 VII 1929.
- A. macella* Er. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Jeden okaz w napływkach Dunajca w Krościenku, 2 VIII 1924.
- Meotica pallens* Redtb. (*indocilis* Heer). Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Dwa okazy w napływkach Dunajca w Krościenku, 2.VIII.1924.
- Oxypoda skalitzkyi* Bernh. Sil., Bor. (Łomnicki). Jeden okaz znalazłem w opadłym igliwiu w Tatrach na serpentynie przed Morskiem Okiem, 14 VIII 1927.
- O. exoleta* Er. Sil., Bor. (Łomnicki). Grodzisk Mazowiecki, 7 IV 1926, Krościenko n/D., 6 VIII 1925.
- O. recondita* Kr. Bor. or. (Łomnicki). Jeden okaz w okolicach Warszawy: Dembe Wielkie, 18 IV 1916.
- O. bicolor* Muls. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy: Dembe Wielkie, 16 VII 1916
- O. ferruginea* Er. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy: Miłosna, 15 VIII 1916 — jeden okaz.
- Dasyglossa prospera* Er. Cieszyn (Łomnicki). Parokrotnie w okolicach Warszawy: Młociny, Drewnica, Morysinek.
- **Aleochara laticornis* Kr. Kazimierz n/W., 16 V 1924 — jeden okaz.
- A. lata* Grav. Podałem go z Zamojszczyzny. Podole, pow. Zaleszczyki: Żezawa, 7 VIII 1930 — jeden okaz.
- A. lygaea* Kr. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Po jednym okazy w napływkach Dunajca w Krościenku, 13 i 14 VII 1929.
- A. diversa* Sahlb. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Warszawa (Łazienki) i okolice (Kaczy Dół) oraz Krościenko n/D. — parokrotnie.
- A. fumata* Grav. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Wołyń (Hochhuth). Pomorze: Tleń, 1 VIII 1924.

Pselaphidae.

- Batrissus formicarius* Aub. Sil., Lith., Mas. (Łomnicki), Zamojszczyzna, Grodzisk Mazowiecki, Krynica, 29 VIII 1928.

Brachygluta fossulata a. *aterrima* Reitt. Carp. or. (Łomnicki).
W napływkach Dunajca w Krościenku, 6 VIII 1925.

B. fossulata a. *rufescens* Reitt. Carp. or. (Łomnicki). Puławy, 25 V 1910.

Bryaxis longicornis Leach (*sanguinea* Reichb.) a. *nigropygialis* Fairm. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella).
Okolice Warszawy: Pyry, 15 IX 1920 — jeden okaz.

Histeridae.

Gnathoncus punctulatus Thoms. Sil., Bor. (Łomnicki); podałem go z Zamojszczyzny, Szulczewski z Wielkopolski. Jest pewnie na całym terenie kraju. Moje okazy pochodzą z okolic Warszawy, z Urli (pow. radzyński), z Kazimierza n/W. i z Wilna.

Lycidae.

Homalissus fontisbellaquei a. *monochloros* Torre. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Kilkakrotnie w Pieninach (Krościenko, Łupisko, Sokolica, Hulina; nie znalazłem tu ani jednego okazu należącego do formy typowej); Puławy, okolice Warszawy (Zacisze).

Cantharidae.

Podabrus alpinus a. *rubens* F. Tatr. m. (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Cieszyn. Mam go z Pienin: Trzy Korony, 5 VII 1928.

Cantharis violacea a. *tigurina* Dietr. Śląsk (Łomnicki). Parokrotnie w Pieninach i w Zakopanem.

C. fusca a. *conjuncta* Schilsk. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Warszawa, 28 V 1916, dolina potoku Pienińskiego, 31 V 1925, Czorsztyn, 30 V 1929. Pewnie wszędzie wraz z formą typową.

C. rustica a. *mimothorax* Pic. Podałem z okolic Warszawy (Dąbrówka), znalazłem ją również w Pieninach: Trzy Korony, 5 VII 1928.

- Cantharis nigricans* a. *immaculata* Schilsk. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Napewno wszędzie, gdzie forma typowa. Okolice Warszawy, puszcza Niepołomska, Rytro, Pieniny, Truskawiec.
- C. nigricans* a. *luteipes* Schilsk. Przemyśl (Trella), okolice Warszawy, puszcza Niepołomska.
- C. nigricans* a. *vittigera* Bdi. (*pallidosignata* Pic). Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy, Wilno, Pieniny.
- C. figurata* a. *luteata* Schilsk. Śląsk (Łomnicki). Kilkakrotnie w Pieninach.
- **C. figurata* a. *infigurata* Pic. Puszcza Białowieska — okolice Hajnówki, 7 VII 1930 — kilka okazów.
- C. 4-punctata* a. *montana* Stierl. Tatry (Mazur), Przemyśl (Trella), Cieszyn (Wanka). Pieniny, Wilno.
- **C. 4-punctata* a. *sulcicornis* Reitt. Dolina pot. Czercze, 23 V 1912, dolina potoku Grobki, 29 V 1912; Pieniny: Sromowce Niżne, 25 V 1912.
- C. fulvicollis* a. *flavilabris* Fall. Sil., Bor. (Łomnicki). Puszcza Białowieska obok Hajnówki, 7 VII 1930.
- C. lateralis* a. *nigronotata* Pic. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy: Służewiec, Zacisze.
- Rhagonycha lutea* a. *märkeli* Kiesw. Śląsk (Łomnicki). Ojców-Złota Góra, 1 VII 1912, Warszawa, 7 VI 1918.
- Rh. fugax* Mannh. Bor. or. (Łomnicki). Wilno, 20 V 1911 — jeden okaz.
- Rh. rorida* Kiesw. Podąłem go z okolic Krakowa i z Truskawca; okolice Wilna, Pieniny, Ojców.
- Rh. redtenbacheri* Hick. Czersk (woj. Warszawskie), 2 VI 1924; Pieniny: Krościenko, 29 VI 1924, Trzy Korony, 17 VII 1924.
- Malthinus facialis* Thoms. Przemyśl (Trella). Krościenko n/D., 16 VII 1924 — jeden okaz zdjętem z liścia olchy.
- Malthodes maurus* v. *misellus* Kiesw. Karpaty (Łomnicki), Wielkopolska (Szulczewski), Przemyśl (Trella). Bardzo pospolity w Pieninach, prócz tego zbierałem go w Truskawcu i w okolicach Warszawy.
- M. trifasciatus* a. *atramentarius* Kiesw. Przemyśl (Trella). Pieniny: Trzy Korony, 5 VII 1928.

Malachiidae.

Malachus scutellaris Er. Zbierałem go raz jeden: Czorsztyn, 30 V 1929 — trzy okazy.

M. rubidus Er. Mam tylko jeden okaz krajowy: Wilno, 6 VI 1923.

Dasytidae.

Dasytes plumbeus a. *nigrofemorialis* Schil. Śląsk (Łomnicki). Pieniny: Krościenko, 29 VI 1924, Trzy Korony, 17 VII 1924.

Danacaea morosa Kiesw. Śląsk (Łomnicki). W Pieninach bardzo pospolity.

Derodontidae.

Laricobius erichsoni Rosh. Tatr. m., Sil. (Łomnicki). Ojców, 27 VI 1899 i 16 VI 1912 — od L. Hildta.

Elateridae.

Hypnoides maritimus Curt. Prawdopodobnie należy do największych rzadkości. Jeden okaz znalazłem nad brzegiem Poniczanki w Rabce, 10 VII 1927. Innych krajowych okazów nie widziałem.

H. dermestoides a. *bipustulatus* Schil. Łomnicki notuje tylko Śląsk, napewno jednak występuje wszędzie wraz z formą typową. W ogromnej ilości okazów w Pieninach, licznie w Ryrtrze, pojedynczo w okolicach Zaleszczyk (Żeżawa).

H. flavipes Aubé. Śląsk (Łomnicki). Niezmiernie liczny nad Dunajcem w Pieninach, nad Rabą i Poniczanką w Rabce, pojedyncze okazy nad Popradem w Ryrtrze.

Harminius undulatus a. *bifasciatus* Gyll. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Jeden okaz w Pieninach: Zamek św. Kingi, 2 VI 1929.

Athous mutilatus Rosh. Warszawa, Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Mam go również z okolic Warszawy (Bie-

lany) i z Krościenka n/D., gdzie znalazł jeden okaz 5 VII 1924.

Selatosomus depressus Germ. Przez Jakobsona podany z Wołynia i z Galicji. Jeden okaz mam ze Śląska bez bliższych danych, jeden znaleziony przez A. Ślósarskiego w Zakopanem, 17 VII 1875.

Adrastus limbatus a. *turcicus* Stierl. Podałem go poprzednio z Pienin, gdzie jest bardzo liczny, i z Truskawca. Zbierałem go prócz tego w okolicach Warszawy, tu bardzo rzadki (Pyry, 5 V 1910), w Ojcowie, 8 VII 1908, w Ryrze w VII 1929, w dolinie Białego w Tatrach, 14 VII 1927, w Zaleszczykach, 30 VII 1930, mam go również z Mszany Dolnej.

Melasidae.

Throsacus elateroides Heer. Bor., Liv. (Łomnicki). Tleń na Pomorzu, 1.VIII.1922, dolina potoku Pienińskiego, 31 V 1925.

Buprestidae.

**Anthaxia helvetica* Stierl. Krościenko n/D., 29 V 1925 — jeden okaz (dr. Obenberger det.).

A. 4-punctata v. *godeti* Cast. Przemyśl (Trella). Puławy, V 1911.

Agrilus sulcicollis a. *cyaneus* Rossi. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy, Kielce, Jeleniów.

Trachys fragariae Bris. Śląsk (Łomnicki, Kolbe), Przemyśl (Trella), Kraków (Mazur), Podole (Kuntze). Znalazłem go w puszczy Niepołomickiej, 6 VI 1912 i w Warszawie 19 VI 1918.

Helodidae.

Helodes marginata a. *nigricans* Schilsk. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Bolechowice, 24 V 1914, dolina potoku Pienińskiego, 2 VI 1929.

Dermestidae.

Entomotrogus megatomoides Reitt. Śląsk (Łomnicki). Mam dwa okazy z okolic Warszawy: Żwir, 5 VI 1922.

Nitidulidae.

Cateretes bipustulatus Payk. Modlin (Łomnicki), Poznań (Szulcowski). Okolice Warszawy: Płudy, 4 VII 1917.

C. rufilabris Latr. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy: Żerań, 12 VII 1904 — od L. Hildta.

* *Meligethes aeneus v. australis* Küst. Okolice Warszawy: Czarna Struga, 26 VI 1917.

Pocadiodes wajdelota Wańk. Łomnicki notuje ogólnikowo Litwę, prawdopodobnie na podstawie okazów Wańkowicza z Mińska. Jeden z tych okazów, z 1872 r. mam w zbiorze. Dwa okazy znalezione w purchawce 10 VIII 1922 w Wilnie otrzymałem od d-ra H. Ciszkiwicza, jeden okaz znalazłem w grzybie kapeluszowym w Białowieży, 13 VII 1930.

Epuraea variegata a. monochroa Reitt. Śląsk (Łomnicki). Pieniny: Krasy, 14 VIII 1928 — pod korą świerku.

E. longula a. apicipennis Rtt. (a. *erichsoni* Rtt.). Śląsk (Łomnicki). Dolina potoku Pienińskiego, 26 VII 1928.

E. terminalis a. seidlitzii Schil. Litwa, Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Krościenko n/D., 7 VII 1928 — kilka okazów pod korą olchy.

Cucujidae.

Silvanoprus fagi Guér. Sil., Bor. (Łomnicki), Zamojszczyzna. Kilkakrotnie w okolicach Warszawy, Puławy.

Pediacus dermestoides F. Sil., Bor. (Łomnicki). W zbiorze mam jeden okaz znaleziony przez d-ra Ciszkiwicza w Mińsku Mazowieckim, 26 VI 1923 pod korą sosny, jeden z Bolechowa od p. R. Patkiewicza.

Erotylidae.

Diplocoelus fagi Chev. Katalog Łomnickiego notuje tylko Cieszyn. Dziesięć okazów znalazłem w Pieninach pod zapleśniałą korą buku obok Zamku św. Kingi, 10 VIII 1928.

Cryptophagidae.

**Micrambe vini* a. *villosa* Heer. Pieniny: dolina potoku Pienińskiego, 4 i 20 VIII 1928 — sześć okazów, Jaworki, 31 VIII 1928 — jeden okaz.

Cryptophagus subfumatus Kr. Śląsk (Łomnicki). Warszawa—Łazienki, 28 IV 1918 — dwa okazy.

C. pallidus St. Sil., Bor. or. (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Wielkopolska (Szulczewski); podałem go z Zamojszczyzny. Bardzo pospolity w okolicach Warszawy; Pieniny, Wilno, puszcza Białowieska.

C. silesiacus Gnglb. Śląsk. Jeden okaz znalazłem w Tatrach w dolinie Białego, 13 VIII 1927.

Atomaria gravidula Er. Łomnicki notuje tylko Warszawę. Jeden okaz znalazłem w Krościenku n/D., 15 VIII 1924.

Phalacridae.

Stilbus oblongus a. *uniformis* Flach. Sil., Bor. (Łomnicki). Okolice Warszawy: Pyry, 1 IX 1920 — dziesięć okazów; Pomorze: Tleń, 22 VIII 1922.

S. testaceus a. *unicolor* Flach. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy, Modlin.

Lathridiidae.

Lathridius nodifer Westw. Śląsk (Łomnicki); podałem go z Zamojszczyzny, z okolic Warszawy, z Sopot, dodaję Rytro i Pieniny.

Corticaria crenulata Gyll. Sil., Bor. (Łomnicki), Wołyń (Hoch-

huth). Okolice Warszawy, Urle (pow. radzyński), Kazimierz n/W., Białowieża.

Corticarina fulvipes Com. Śląsk (Łomnicki), okolice Warszawy, Puławy.

C. fuscata a. *trifoveolata* Redtb. Śląsk (Łomnicki), okolice Warszawy.

Colydiidae.

Pycnomerus terebrans Ol. Śląsk (Łomnicki). W zbiorze mam jeden okaz znaleziony w Janowie Lubelskim, 8 VII 1874.

Ditoma crenata a. *rufipennis* F. Przemyśl (Trella). Rytko, 10 VII 1929 pod korą buku.

Coccinellidae.

Większość aberracji podanych w katalogu Łomnickiego z jednego tylko terenu, np. ze Śląska, występuje i w innych częściach Polski. Prócz niektórych, nie wymieniam ich.

Coccidula scutellata a. *arquata* Wse. Śląsk (Łomnicki), Zamojszczyzna, okolice Warszawy. Pewnie wszędzie gdzie forma typowa.

C. rufa a. *plagiata* Gerh. Śląsk (Łomnicki), okolice Warszawy, Pieniny.

Rhizobius chrysoloides Hbst. Śląsk (Łomnicki), Wielkopolska (Szulczewski). Łapanów, 12 V 1919, Puławy, 23 II 1912 — kilkanaście okazów pod korą sosny, Urle (pow. radzyński), 20 III 1905 — od L. Hildta, okolice Warszawy: Piaseczno, Grodzisk Mazow.

Semiadalia 11-notata a. *graminis* Wse. i

S. 11-notata a. *cardui* Brahm. podane ze Śląska przez Łomnickiego występują pewnie wszędzie wraz z formą typową. Na ostach w VII i VIII 1930 na Podolu (Zaleszczyki, Pieczarna, Czerwonogród) były bardzo liczne.

Aphidecta obliterata a. *fenestrata* Wse. Śląsk (Łomnicki). Warszawa i okolice.

Coccinella 5-punctata a. *rosii* Wse. Podaję ją poprzednio z okolic Warszawy. Jeden okaz w Zaleszczykach, 3 VIII 1930.

Anobiidae.

Ernobius nigrinus a. *politus* Redtb. Prusy (Łomnicki). Okolice Warszawy: Dąbrówka, 26 V 1923 — jeden okaz.

Ptinidae.

Ptinus pilosus a. *nigrescens* Gerh. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Warszawa, 3 VII 1916.

P. raptor Strm. Sil., Bor. (Łomnicki), Przemyśl (Trella), Zamojszczyzna, okolice Warszawy, Modlin, Wilno, Pieniny.

Aderidae.

Aderus pygmaeus Deg. Cieszyn (Wanka), Zamojszczyzna; Krościenko n/D., 25 VII 1925 — jeden okaz na ścianie domu.

Anthicidae.

Anthicus quisquilius Thoms. Prusy (Łomnicki). Parokrotnie w Łazienkach w Warszawie i w Grodzisku Mazowieckim.

Mordellidae.

Anaspis varians Muls. Gdańsk (Łomnicki). Warszawa, 10 V 1920, wielokrotnie w Pieninach.

**A. varians* a. *collaris* Muls. W Pieninach pospolity, miejscami nawet bardzo liczny (Trzy Korony, Wysokie Skalki); liczniejszy niż forma typowa.

A. arctica a. *tenenbaumi* Pic. Znany tylko z Tatr. Jeden okaz znalazłem w Pieninach na Trzech Koronach, 16 VII 1929.

A. melanostoma Costa. Śląsk (Łomnicki). Podałem go z Zamojszczyzny, zbierałem go również w Pieninach.

**A. lurida* Steph. (*subtestacea* Steph.). Jeden okaz w Tatrach, w dolinie Róztoki, 28 VII 1927.

Serropalpidae.

Phloeotrya rufipes Gyll. Carp. or. (Łomnicki). Mam go z Zakopanego.

Tenebrionidae.

Opatrum riparium Scriba. Śląsk (Łomnicki), Kraków. Mam go z okolic Warszawy, z Urli (pow. radzymiński), z Białowieży.

Alphitophagus bifasciatus Say. Sil., Bor. (Łomnicki), podałem go również z okolic Warszawy. Około 50 okazów zebrałem 21 VIII 1930 w Zaleszczykach pod kamieniami między plewami obok młyna.

Caenocorse ratzeburgi Wissm. Śląsk (Łomnicki). Mam w zbiorze parę okazów znalezionych przez inż. J. Makólskiego w Warszawie, 10 IV 1916 w piekarni.

Scarabaeidae.

Aphodius haemorrhoidalis a. *humeralis* Muls. Wilno (Łomnicki), Cieszyn (Wanka). Napewno wszędzie. Mam go z okolic Warszawy i z Zamojszczyzny.

A. pusillus a. *rufulus* Muls. Śląsk (Łomnicki). Napewno wszędzie. Mam go z okolic Warszawy, z Wilną, z Pienin.

**A. scybalarius* a. *conflagratus* F. Wilno, 7 i 28 IV 1911.

A. putridus a. *transitus* Rtt. Zamojszczyzna (Feifer). Okolice Warszawy: Milanówek, Zacisze.

Phyllophertha horticola a. *ustulatipennis* Villa. Śląsk (Łomnicki), okolice Warszawy, Pieniny.

Hoplia parvula Kryn. Bor., Pom. (Łomnicki), Wołyń, Polesie, Grodno.

H. farinosa L. Hal. or., Bor. (Łomnicki). Wileńszczyzna.

**Trichius fasciatus* a. *interruptus* Muls. Zamojszczyzna: Grele, 27 VII 1912; Pieniny: dolina potoku Pienińskiego, 18 VII 1927. Hulina, 24 VII 1928. Napewno wszędzie wraz z formą typową.

**T. fasciatus* a. *divisus* Muls. Tatry: Nosal, 8 VIII 1893 — jeden okaz otrzymałem od L. Hildta.

Cerambycidae.

- Rhagium bifasciatum* a. *lituratum* Füg. Śląsk (Łomnicki). Mam okaz z Tatr.
- Rhamnusium bicolor* a. *glaucopterum* Schall. Poznań (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Mam kilka okazów z okolic Warszawy: Służewiec, Natolin.
- Toxotus cursor* a. *lineatus* Letzn. Śląsk (Łomnicki). Mam okaz z Tatr.
- T. cursor* a. *verneuli* Muls. Śląsk (Łomnicki). Tatry, Rytro, Mikuliczyn.
- Cortodera femorata* a. *suturifera* Reitt. Podałem ją z Ojcowa i z Truskawca, znalazłem ją również w Pieninach.
- Leptura virens* a. *canescens* Rtt. Podałem ją z Tatr, znalazłem również w Pieninach.
- L. dubia* a. *chamomillae* F. Śląsk (Łomnicki). Podałem ją z Krynicy, znalazłem również kilka okazów w Pieninach i kilkanaście w Rytrze.
- L. dubia* a. *melanota* Fald. Po kilka okazów w Pieninach i w Rytrze.
- Strangalia maculata* a. *externepunctata* Muls. Podałem ją z Białowieży. Bardzo dużą ilość okazów zebrałem w VIII 1929 w Rytrze na kwitnących ostach. Napewno wszędzie tam, gdzie forma typowa.
- **S. maculata* a. *undulata* Muls. Orawa — jeden okaz bez daty, Rytro, VII i VIII 1929 — kilka okazów na kwitnących ostach.
- S. maculata* a. *binotata* Muls. Podałem ją z Białowieży, zbierałem również w Zamojszczyźnie.
- W Rytrze w VII i VIII 1929 zebrałem kilka okazów ubarwionych tak jak forma typowa, ale o udach tylnej pary nóg zupełnie żółtych.
- Phymatodes testaceus* a. *praeustus* Küst. Śląsk (Łomnicki). Zbierałem go w Warszawie i w okolicach.
- Ph. testaceus* a. *fennicus* F. Śląsk (Łomnicki), Zamojszczyzna, Warszawa.
- Hylotrupes bajulus* a. *lividus* Muls. Śląsk (Łomnicki). Mam kilka okazów z Ciechocinka.

- Pligionotus arcuatus* a. *reichei* Thoms. Z Zamojszczyzny podał go Fajfer. Mam parę okazów z Podola.
- Phytoecia coerulea* a. *obscura* Bris. Śląsk (Łomnicki). Ciechocinek, jeden okaz.
- Ph. uncinata* Redtb. Hal. or. (Łomnicki). Jeden okaz mam z Ojcowa.

Chrysomelidae.

- Donacia marginata* a. *unicolor* Westh. Śląsk (Łomnicki). Wigry, okolice Warszawy.
- D. simplex* a. *sanguinea* Westh. Cieszyn (Wanka), Zamojszczyzna, okolice Warszawy.
- **Plateumaris sericea* a. *armata* Payk. Okolice Warszawy, Wilno.
- P. consimilis* a. *variabilis* Kunze. Podałem go z okolic Warszawy, zbierałem i w puszczy Niepołomickiej.
- Orsodacne cerasi* a. *lacordairei* Pic (*lineola* Lac.). Bolechów (Patkiewicz). Krościenko n/D., 12 VII 1928 — dwa okazy.
- Zeugophora flavicollis* a. *australis* Wse. Śląsk (Łomnicki). Parokrotnie w okolicach Warszawy.
- **Lema cyanella* L. (*puncticollis* Curt.) a. *obscurior* Pic. Truskawiec, 24 VI 1922 — jeden okaz.
- [*L. lichenis* Voet. a. *nigra* Delh. (*L. cyanella* Payk. a. *obscura* Steph.) towarzyszy wszędzie formie typowej, jest tylko znacznie rzadsza].
- **Crioceris asparagi* a. *cruciata* Schust. Wilno, 1840 — zbieracz niewiadomy, Warszawski ogród Botaniczny, 15 V 1915; po jednym okazie.
- Liliocoris meridigera* a. *rufipes* Hbst. Sil., Pos. (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Okolice Warszawy, Kazimierz n/W., Kraków, Pieniny. Napewno wszędzie gdzie forma typowa.
- Chilotoma musciformis* Goeze. Podole (Łomnicki). Ojców, 28 VI 1902 — trzy okazy od L. Hildta.
- Cryptocephalus 8-punctatus* Scop. Z opisanych przez Trelłę (Pol. Pism. Ent., Lwów, IX, zes. 3-4, 1930) aberacyj znalazłem następujące:

- a. *postjunctus*, która jest najpospolitsza, w okolicach Warszawy, w Dęblinie, Pieninach, na Wileńszczyźnie,
 a. *impunctatus* pod Warszawą,
 a. *4-punctatus* pod Warszawą,
 a. *6-punctatus* w Wilnie.

Szkoda że Trella, jeżeli już uznał za właściwe opisanie aberacyj tak zmiennego gatunku jak *C. 8-punctatus*, nie opisał ich wszystkich, a tylko kilka, opuścił np. względnie pospolitą odmianę mającą po jednej plamce na barkach.

- Cryptocephalus sericeus* a. *parellinus* Clavar. (*coeruleus* Wse). Pos., Sil. (Łomnicki), okolice Warszawy, Tleń na Pomorzu, Kieleckie.
- C. pallifrons* Gyll. Mas. (Rawa), Bor. (Łomnicki), Wielkopolska (Szulczewski), Zamojszczyzna, okolice Warszawy, Sandomierz.
- C. 4-pustulatus* a. *similis* Suffr. Śląsk (Łomnicki). Ojców, 26 VI 1909, Trzy Korony w Pieninach, 29 V 1925.
- C. 4-pustulatus* a. *rhaeticus* Stierl. Śląsk (Łomnicki). Krościenko n/D., 23 VII 1928.
- **C. 4-pustulatus* a. *aethiops* Wse. Pieniny: Czertezik, 14 VII 1924, dolina potoku Pienińskiego, 28 VII 1924 — po dwa okazy.
- **C. flavipes* a. *signatifrons* Suffr. Beskid: Bolechów (Dołżka), 30 VII 1919 — jeden okaz od p. R. Patkiewicza.
- C. labiatus* a. *diagrammus* Suffr. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella), okolice Warszawy, Pieniny.
- **Chrysomela lichenis* a. *nigerrima* Wse. Tatry: przełęcz Mięgoszowiecka, 13 VII 1914 — jeden okaz, inny okaz z Tatr bez daty.
- **Ch. haemoptera* a. *corvina* Wse (*unicolor* Suffr.). Landwarów, 21 V 1923 — jeden okaz.
- Ch. violacea* (*goettingensis*) a. *sturmi* Westh. Śląsk (Łomnicki). Zamojszczyzna, Kraków, Kostomłoty w Kieleckiem.
- Ch. geminata* a. *cuprina* Dft. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Tatry: dolina Białego, 13 VII 1927 na *Hypericum*.
- Chrysochloa intricata* a. *amethystina* Wse. Śląsk (Łomnicki). Wielokrotnie w Pieninach.

- Chrysochloa cacaliae* a. *tristicula* Wse. Śląsk (Łomnicki).
Karpaty wsch.: Worochta, Ardżeluża.
- Phytodecta linnaeanus* a. *kraatzii* Westh. Podałem go z Ojcowa.
Parę okazów znalazłem w Pieninach: Zamek św. Kingi, 1 i 7
VI 1929.
- **Ph. linnaeanus* a. *nigricollis* Westh. Ojców, 9 VI 1909, Orawa,
V 1915, dolina potoku Pienińskiego, 31 V 1925 — koło 10
okazów.
- Ph. olivaceus* a. *flavicans* F. Pomorze (Sopoty), Rytro, 1 VIII
1929 — kilkanaście okazów.
- Ph. 5-punctatus* a. *melanopterus* Penecke. Śląsk (Łomnicki).
Krynica (Kopciowa) 6 VIII 1908 — od L. Hildta.
- Phyllodecta tibialis* a. *cornelii* Wse. Poznań (Łomnicki), Pu-
ławy (Jakobson), Przemyśl (Trella). Bardzo liczny w Pie-
ninach; Ryki w Siedleckiem.
- Ph. atrovirens* Cornel. Sil., Bor. (Łomnicki), Puławy, Zamojszczyzna, okolice Warszawy, Ryki w Siedleckiem, Pieniny.
- Galeruca pomonae* a. *gredleri* Joann. Podałem go z Białowieży,
Trella z Przemyśla. Wilno, VII.1911.
- Euluperus xanthopus* Dft. Hal. or. (Łomnicki), Przemyśl (Trella).
Pomorze (Sopoty), Ojców, 27 VI 1902 — od L. Hildta.
- Aphthona erichsoni* Zett. Mas., Bor. (Łomnicki). Zamojszczyzna:
Gorecko, 17 VII 1910, Zwierzyniec, 26 VIII 1912; Białowieża,
6 VII 1920.
- **A. semicyanea* a. *tenebrosa* Oglob. Żezawa (pow. Zaleszczyki),
5 VIII 1930 — jeden okaz (dr. Kuntze det.).
- A. lacertosa* Rosh. Hal. or. (Łomnicki), Wielkopolska (Szul-
czewski). Jeleniów (Kieleckie), 21 VII 1919, Sandomierz,
6 VII 1919, Zaleszczyki, VII 1930 — kilkanaście okazów.
- Longitarsus waterhousei* Kutsch. Podany z Zamojszczyzny i z
Lwowa. Horodenka, 26 VII 1930, Zaleszczyki, 3 VIII 1930.
- L. melanocephalus* v. *kutscherae* Rye. Podałem go z Kroś-
cienka n/D., z Pienin mam prócz tego okaz znaleziony 16
VIII 1928 w Czorsztynie, drugi 5 VIII 1927 w Zakopanem.
- L. pulmonariae* Wse. Cieszyn, Mielnica, Lwów, Miodobory,
Przemyśl, Mszana Dolna (Kuntze). Rytro, 10 VII 1929,
Zaleszczyki, 30 VII 1930.

- Longitarsus atricillus* a. *declivis* Wse. Podałem go z okolic Warszawy. Kilkanaście okazów zebrałem w Pieninach: Krościenko, Czertezik, Trzy Korony.
- L. suturellus* a. *paludosus* Wse. Śląsk (Łomnicki). Pieniny: dolina potoku Pienińskiego, 6 VII 1928, Zamek św. Kingi, 24 VIII 1928; Tatry: Toporowy staw, 21 VII 1928. Po jednym okazie.
- L. obliteratus* Rosh. Lwów, Podole (Kuntze), Przemyśl (Trella); Pieniny: Czorsztyn, 16 VIII 1925.
- **L. 4-guttatus* a. *immaculatus* Wse. Zaleszczyki, 19 VII 1930 — jeden okaz (dr. Kuntze det.).
- L. luridus* a. *nigricans* Wse. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl (Trella). Zamojszczyzna: Ulów, 30.VIII.1912; Krościenko n/D., 30 V i 11 VIII 1925.
- Haltica brevicollis* Foudr. Śląsk (Łomnicki), Lwów. Tatry: Świnica, 8 VII 1912; okolice Warszawy: Dąbrówka, 26 V 1923.
- **Epitrix atropae* a. *suturata* Hktg. Trzy okazy pomiędzy setką innych należących do tego gatunku zebrałem w Rytrze, 6 VII 1929 na *Hyoscyamus niger* L.
- **E. pubescens* a. *ferruginea* Wse. Zamojszczyzna: Książpol, 24 VII 1911 — jeden okaz; Podole: Czortków, 22 VIII 1930 — jeden okaz.
- Minota obesa* ssp. *carpathica* Hktg. Moje okazy zebrałem w Pieninach: Zamek św. Kingi, 7 VI 1929, Trzy Korony, 16 VII 1929.
- Sphaeroderma rubidum* Graells. Śląsk (Łomnicki), Przemyśl, Kraków (Kuntze, Trella), Zamojszczyzna. Znalazłem go również w Pieninach.
- Apteropoda orbiculata* a. *aurichalcea* Wse. Cieszyn (Wanka). Zaleszczyki, 30 VII 1930.
- Psylliodes napi* v. *flavicornis* Wse. Śląsk (Łomnicki). Warszawa, 12 V 1923 — jeden okaz na ulicy (Heikertinger det.).
- Cassida canaliculata* a. *graminis* Suffr. Podałem poprzednio z Pienin. Kilka okazów zebrałem na *Salvia* w jarze Dniestru w okolicach Zaleszczyk w VII 1930.
- C. margaritacea* a. *melanocephala* Suffr. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy: Dąbrówka, 7 X 1924.

Cassida seladonia Gyll. Jedyny okaz jaki mam w zbiorze pochodzi z okolic Warszawy: Kaczy Dół, 13 VIII 1916.

Bruchidae.

**Bruchidius albolineatus* Blanch. Gatunek południowo-europejski. Jeden okaz znalazłem w Warszawie, 12 VI 1907.

Curculionidae.

Otiorrhynchus inflatus a. *salebrosus* Boh. Śląsk (Łomnicki). Pieniny (dość pospolity), Gorce, Kazimierz n/W., okolice Warszawy (bardzo rzadki, Morysinek, 9 V 1925).

O. ebeninus v. *memnonius* Gyll. Śląsk (Łomnicki), Gorce.

O. repletus Boh. Karpaty wsch. (Łomnicki), Drohobycz, Stanisławów (Smreczyński). Pod Warszawą pospolity, miejscami nawet, na nisko położonych terenach bagiennych porośniętych *Vaccinium uliginosum*, na liściach młodych brzozek bardzo liczny; Ryki (Siedleckie); na skraju puszczy Białowieskiej w Hajnówce, 7 VII 1930 setki okazów na liściach młodych brzozek.

O. singularis L. Poznań (Łomnicki), Pomorze, Wilno.

O. rotundatus Stierl. Lwów (Łomnicki). Pomorze; Łazienki w Warszawie — wielokrotnie, Puławy.

O. equestris a. *regularis* Stierl. Tatr. m. (Łomnicki). Truskawiec, 24 VI 1922.

O. austriacus F. Śląsk (Łomnicki). Krynica (Kopciowa), 30 VIII 1897 — od L. Hildta.

**O. obtusus* Boh. Tatry: przełęcz Bacug, 15 VII 1927, Kopa Małgóra, 23 VII 1927, przełęcz Wrótka, 14 VI 1928 — po kilka okazów (prof. Penecke det.).

O. obsidianus Boh. Karpaty wsch. (Łomnicki). Sychla, 23 V 1912.

O. dives Germ. Karpaty wsch. (Łomnicki). Szczawnica, 8 VIII 1924 — dwa okazy.

O. pinastri Hbst. Hal. or. (Łomnicki), Lwów, Podole (Kuntze). Szczawnica, 8 VIII 1876 — jeden okaz od L. Hildta.

- **Otiorrhynchus ligustici* a. *agnathus* Gyll. Sychla, 23 V 1912 — jeden okaz.
- Stomodes gyrosicollis* Boh. Łomnicki notuje ogólnikowo: Hal. or. Jeden okaz znalazłem wśród trawy na ziemi na Podolu w Czerwonogrodzie, 16 VIII 1930.
- Phyllobius psittacinus* Germ. (*arborator* Hbst.) a. *acuminatus* Boh. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy: Służewiec.
- **Polydrosus cervinus* a. *melanotus* Steph. Okolice Warszawy: Dembe Wielkie, 7 VII 1916.
- P. tereticollis* a. *uniformis* Stierl. Podąłem go z okolic Warszawy. Okolice Krakowa — Skąły Panieńskie, Rytro.
- Brachysomus setiger* Boh. Poznań (Łomnicki). Kazimierz n/W., 16 V 1924 — kilkadziesiąt okazów.
- Barypithes pellucidus* Boh. Sil., Bor. (Łomnicki). Truskawiec, 24 VI 1922 — setki okazów.
- B. mollicomus* Ahr. Sil., Bor. (Łomnicki). Mam okazy z Krakowa i z Sopot.
- Sitona lineella* Bonsd. Łomnicki go z Polski nie wymienia, choć jest bardzo rozpowszechniony. W Pieninach bardzo pospolity; Zamojszczyzna, okolice Warszawy, Kraków, Śląsk, Gorce, Truskawiec.
- S. languida* Gyll. Śląsk (Łomnicki); podany później z Krakowa, Kołomyi, Zaleszczyk, zbierałem go również w Zamojszczyźnie i w Pieninach.
- S. inops* Gyll. Znalazłem tylko jeden okaz w Kazimierzu n/W., 16 V 1924.
- Liophloeus schmidti* Boh. Śląsk (Łomnicki). W Pieninach bardzo pospolity; Zakopane (Kuźnice), 27 VII 1903 — od L. Hildta.
- L. obsequiosus* Gyll. Hal., Volh. (Łomnicki). Pieniny: Trzy Korony, 17 VII 1924.
- **Barynotus alternans* Boh. Zakopane, 20 IV 1919 — jeden okaz (oznaczył ś. p. Formanek).
- Alophus kaufmanni* Stierl. Podany przez Smirnowa z Puław. Znalazłem go w Krościenku n/D., 28 V 1924.
- A. triguttatus* F. Sil., Pos. (Łomnicki). Okolice Warszawy, Krakowa, Płock, Zamojszczyzna, Pieniny.

- Alophus triguttatus* a. *uniformis* Reitt. Śląsk (Łomnicki). Lipnica na Orawie, Krościenko n/D.
- Phytonomus adpersus* a. *ignotus* Boh. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy, Rawa.
- Ph. nigrirostris* a. *stierlini* Cap. Hal. occ. (Łomnicki). Okolice Warszawy, Zamojszczyzna, Pieniny.
- Dorytomus schönherri* Faust. Lwów (Łomnicki), Kraków, Warszawa.
- **D. tortrix* a. *pectoralis* Panz. Okolice Warszawy: Pyry, 15 IX 1920.
- Bagous glabrostris* v. *nigritarsis* Thoms. Poznań (Łomnicki). Okolice Warszawy, Urle w pow. radzymskim.
- Pseudostyphlus pilumnus* Gyll. Sil., Bor. (Łomnicki), Podole (Kuntze), Zamojszczyzna, Warszawa, puszcza Niepołomska.
- Ceutorrhynchus viduatus* Gyll. Śląsk (Łomnicki), Kraków, Tarnów; okolice Warszawy, Zamojszczyzna.
- C. larvatus* Schultze. Lwów (Łomnicki), Kołomyja (Smreczyński), Cieszyn (Wanka). Truskawiec.
- C. mölleri* Thoms. Bor. (Łomnicki). Pieniny — parokrotnie.
- C. canaliculatus* Bris. Hal. or. (Łomnicki), Polesie (Smreczyński). Mszana Dolna, VII 1921.
- Limnobaris pillstriata* Steph. Śląsk (Łomnicki). Okolice Warszawy, Zamojszczyzna, góry Świętokrzyskie, puszcza Niepołomska, Pieniny.
- L. pusio* Boh. Cieszyn, Zamojszczyzna, okolice Warszawy.
- Sphenophorus striatopunctatus* Goeze. Sil., Bor. (Łomnicki), podałem go również z Warszawy. Zaleszczyki, 18 VII 1930 — martwy okaz.
- Bradybatus kellneri* Bach. Lwów (Łomnicki), Bielsk, 1916, Warszawa—Łazienki, 7.V.1906, okolice Warszawy: Natolin, 24 V 1930, Młociny, 30 V 1931; Wilno, 25 IV 1911.
- Tychius crassirostris* Kirsch. Śląsk (Łomnicki), Kraków, Tarnów, Kołomyja, Zaleszczyki (Smreczyński). Pieniny: dolina potoku Pienińskiego, 20.VII.1928.
- T. medicaginis* Bris. Śląsk (Łomnicki), Wielkopolska (Szulczewski). Puszcza Białowieska: Gródek, 22 VIII 1921; Truskawiec, 24 VI 1922; Pieniny: Hulina, 24 VIII 1928; okolice Warszawy; Podole: Zaleszczyki, VII i VIII 1930 — dość liczny.

- Tychius haematopus* Gyll. Do znanych już terenów przybywa puszcza Białowieska, gdzie zebrał kilkadziesiąt okazów w okolicach Hajnówki.
- **Sibinia pellucens* a. *roelofsi* Desbr. Mszana Dolna, VII 1928 — jeden okaz (prof. dr. Penecke det.). Prócz tego okazu, jeden należący do formy typowej.
- Anoplus setulosus* Kirsch. Śląsk (Łomnicki), Żywiec, Gorce, Kołomyja (Smreczyński). Wielokrotnie w Pieninach.
- **Rhynchenus quercus* a. *depressus* Mrsh. Okolice Warszawy: Zalesie, 8 VI 1930. Pomiędzy 140 okazami — trzy należały do tej odmiany.
- **Rh. quercus* a. *conformis* Westh. Okolice Warszawy: Zalesie, 8 VI 1930, kilka okazów na krzakach dębowych wraz z formą typową.
- Rh. cinereus* Fahrs. Bor. (Łomnicki). Puszcza Białowieska obok Hajnówki, 10 VII 1930 — dwa okazy; Podole: Zaleszczyki, 19 VII 1930 — siedem okazów.
- Gymnetron ictericum* Gyll. Śląsk (Łomnicki); okolice Warszawy, Urle.
- G. pascuorum* a. *bicolor* Gyll. Śląsk (Łomnicki), Zamojszczyzna.
- G. melas* Boh. Śląsk (Łomnicki), Kraków; Kłaj, Ojców (Smreczyński). Okolice Warszawy: Dąbrówka, 26 V 1923.
- G. bipustulatum* Rossi. Kraków (Łomnicki), Wielkopolska (Szulczewski), okolice Częstochowy, okolice Warszawy: Pyry, 31 V 1930 — kilka okazów.
- **Cionus nigritarsis* Reitt. Setki okazów w Pieninach: Trzy Korony, 26 VII i 4 VIII 1928, 16 i 18 VII 1929, dolina potoku Pienińskiego, 10 VIII 1925, 9 VIII 1927, 26 VII, 4 i 20 VIII 1928, Tylka, 28 VII 1928, Kras, 31 V 1929; Rytro, 10 VII 1929 (prof. dr. Penecke i dr. St. Smreczyński det.). Poprzednio omyłkowo podany z Tarnowa, co prostuje Wingelmüller w swoim kluczu.
- **C. thapsi* a. *bipunctatus* Reitt. Zaleszczyki, 18 i 19 VII 1930 — kilka okazów (Smreczyński det.).
- Magdalis exarata* Bris. Śląsk (Łomnicki), Kraków (Smre-

czyński). Okolice Warszawy: Piaseczno, 7 VI 1907, Anin, 31 V 1910, Pyry, 31 V 1930, Zalesie, 8 VI 1930.

Apion frumentarium v. *cruentatum* Waltl. Poznań, Warszawa (Łomnicki). Truskawiec, 24 VI 1922, Krościenko n/D., 28 V 1924.

**A. frumentarium* v. *pseudocruentatum* Wagn. Okolice Warszawy: Natolin, 24 V 1930 — jeden okaz (Wagner det.).

**A. oblivium* Schilsk. Sześć okazów znalazłem w Zaleszczykach, 19 i 23 VII 1930 (dr. S. Smreczyński i H. Wagner det.).

A. corniculatum Germ. Podałem go z Zamojszczyzny. Zbierałem go w okolicach Warszawy, w puszczy Białowieskiej, na Podolu (Zaleszczyki, Czortków).

A. elongatulum Desbr. Podałem go z okolic Warszawy, notowany później z Krakowa. Zbierałem go w Białowieży i w Hajnówce.

A. melancholicum Wenck. Łomnicki w swym katalogu notuje Mazowsze. Znalazłem go w Hajnówce, 10 VII 1930 (dr. St. Smreczyński det.).

ZUSAMMENFASSUNG.

Der Verfasser verzeichnet 19 Arten und 34 Varietäten neuer für Polen Coleopteren (mit * bezeichnet), sowie führt für 195 Arten und 116 Varietäten neue Fundorte an.
